

šati da. Stopi družinče po tem v službo, ima vse, kar človeku gré; pa gorjé mu, ako se svoje terme deržati hoče: brez vse milosti se mu slovó da. In tacih med létam odpravljenih hlapcov, dékel ne terpijo nikjer, zató so permorani, se, ko zgubljeni sin, k svojimu gospodarju nazaj podati, ter se mu vклонiti. Pa per nas se je lépa usmiljenost, ki se toliko nad nami Slovenci hvali, v napak obernila, takó de veliko veliko z njo stratimo. Per nas hlapca, ki so ga že na desetih méstih izbajkali, na enajstim brez premislika v službo vzamejo, ter rečejo: nekje vunder mora biti. Ali ne dela Martene tudi takó? Tisti Miklavžek, ki mu jo je zdaj pobrisal, je že povsod znan, ko slabi denar: on ga je pa le v službo vzél. Ursája, ki je cunje pobrala ter zginila, je imela letas že tretjiga gospodarja. Dva perva nista vlačénja terpéla. Bi bil Martene mož kakor gré, bi ji bil lép nauk dal, de naj gré odpušanja prosit eniga poprejšnih gospodarjev, in se nósi posihmal ko poštena keršénca. Pa tega ni storil, zdaj ga je pa spláčala. Špéla je že od Gaberšeka aro iméla. Ali je Martene po možko ravnal, ko je Špélo premotil, de je Gaberšeku aro nazaj nesla, in k njemu v službo stopila? Usmili se mi zdaj Martene, pa Gaberšca se mi je tudi, ko je mogla o hudi zimi sama opravljati, desiravno je o pravim časi si deklo naprosila in jo zaárala. Marka! to ti povém, gospodarji moramo drugači biti, ali smo pa skoz. Če se mi ne popravimo, se družina tudi ne bo. Dokler ne bo med nami gospodarji več ljubezni, smo na zgubi mi in družina. Sloge nam je potreba. Zastopiti bi se mogli vsi med seboj, nobeniga družinčeta sprejeti, ki jo med létam iz službe potégne. Gerdeža, ki hlapca ali deklo premóti, de nese áro nazaj, bi mogli med seboj ojstro posvariti, ali ga clo per gosposki zatožiti. Še bolje bi pa bilo, ko bi se povsod šega vpeljala, kakor je že semtertjé po Slovenskim, de bi se ne dajala ara hlapcu ali dékli, ampak de bi tí mogli zastavo dati, de gotovo služít pridejo.

M. Imáš práv. Saj tudi nekteri gospodje, ki v cesarske službe nastopijo, morajo zastavni denar (kavcýón) položiti.

G. Pa še nekaj bi bilo potreba — de bi se létni družínski zaslužek nekako vravnal. Je pravi križ: plačila (lóni) rastejo od léta do léta; in to storijo spet nespametni gospodarji, ki ne premislijo, kam gréjo. Svoje dni je imela družina veliko manj plačila, ko dan današen, in vunder je imélo blagó višji cenó, ko zdaj. Kakó bomo gospodarji izhajali, če za svoje pridelke vsako léto mánj dobivamo, družino pa čedalje bolj plačujemo? V kratkim ne bomo vedili kod, kám. — Tudi denar gré iz dežele. Razumnost je čedalje véci: naši suknarji, tkavci in drugi mojstri, ki za človeško obleko delajo, svojo robo čedalje bolj izdelujejo. Kdo pa nosi, kar se v naših krajih naredí? Kdo drugi, ko bolj premožni gospodarji, gospodinje, sinovi, hčere razumnih kmetovavcov in pa kak sromak: družini je to vse preveč priprosto — preslábo. Tibet, kazimir in cló žida mora hlapce, deklee pokrívati! Dekla, če nima zlate avbe ali pa z drazimi špicami obsíte peče, tenjke, vse na drobno nakrišpane, skoz in skoz navotljene rute ali pa dragiga pajčolína, pravi, de jo je sram v cerkev iti. Čez drago vrešoče krilo se morajo še široki židani panteljci nasprotne farbe, ali pa okrogle debéle gumbe ovijati, ki tudi krilo skazijo, kér sčasama po drugod farba več ali manj obledi, pod

našitim urésam (ciram) pa še živa (vrešoča) ostane. Zadi po takim zijali še mora debel šóp pisanih panteljcov blizo do kolén viseti, i. t. d.

M. Tiho bodi, tiho; drugači me razkačiš, de še danes vse svoje lajne razpodim.

(Dalje sledí.)

Sa kmetifhke gospodinje kaj.

(Zopernize pregnane). Prifhel fim na fvojim popotvanju, kteriga dolshnoft mojiga stanú fabo pernese, v neko hifho v fari D. na Gorenfskim. Ravno fo v pinji delali, in gospodár mi je jel prezej toshiti, de se she vezh zhafa kar nizh storiti nezhe, naj delajo in pozhnejo karkoli hozhejo. Še s pinjo vbijajo in vbijajo, pa vse je saftonj. „Naj mi dajo kak fvét — pravi gospodár — sakaj mi ne vémo, kakfhna boshja rezh je to; fkorej ni drugazhi, de je sazoprano.“ Jes vprafham: ali famo vafhe krave tako mleko dajejo, ali tudi fofedove? „Gospodár: famo nafhe, fofedove krave dobro mleko dajejo. Jes: ali se vse vkupej na eni pafhi pafejo?“ „Gospodár: Vse vkupej, pa vender fo une dobre krave; sató pravim, de mora nam sazoprano biti.“ Jes: Kam pa mleko devate, in kakofhne pofode imate sa mleko? — Me peljejo v mlezhnizo, in tú vidim; de fo vfelatvize nove, ni davnej kar fo jih bili od lonzharja, ki jih je na muli okoli nofil, kupili. Pa komej splaknili fo jih, in prezej fo mleko va-nje djali. To viditi, jim fvetjem, de naj vse nove latvize v kotli s vrelim kropam prekuhajo, in potém fhe le mleko va-nje denejo. Štorili fo takó, in zhes neke dni, ko fpet v to hifho nasaj pridem, fo me s veseljem sprejeli, in se sa moj fvet sahváli; rekli fo: de se sdaj v pinji práv lahko in rado vmede. Kaj pa je bilo, de popred ni bilo takó? Latvize fo bile nove in pozinjene; v novo latvizo vlito mleko je storilo, de je zinj nekoliko odjenjal, kteriga je mleko nafhe potegnulo, pa ravno od tega prevseto in pokashéno bilo. S prekuhanjem v vrelim kropi se je pa vef tifti zinj, ki se ni dobro dershál, odkuhal, drugi pa, kar ga je oftalo, se je terdno dershál. In takó fo bile latvize dobre postale, in mleko v njih ni bilo pokasheno vezh. — In pregnane fo bile zopernize! Kjer kotla ni per hifhi, je vse eno, zhe se v nove latvize vreliga kropa vlije, in te nekaj zhafa k ognju, ali v vrozho pezh postavijo.

(Kakó se per molshi nepokojne krave vkrotijo?) Šo krave, ktere per molshi nozhejo per miri ftati, ali pa tudi berzajo, in takó mleko ofvinjajo, ali pa fhe svernejo, in tega, ki molse, v strah pripravijo. Jih vkrotiti, fo se ljudjé she mnogih pomozhkov poflushevali. Nekteri jim obé sadnji nogi v fpone ali terte denejo; drugi jim fprednje in sadnje noge kam perveshejo, de jih ne morejo premikati, in de bi takó primorane bile, per miru ftati i. t. d. Ali to jih vezhkrat fhe bolj nepokojne, vzhafi práv nóre naredí. Ti napaki krav pomagati, neki Nemez práv lahek pomozhik fvetje, namrezh: kof v mersli vodi namozheniga platna se mora kravi na krish herbta poloshiti, in potem práv gotovo per miru ftojí. Pofkusimo!

J. K.

Nesréčna igra.

(Resnična prigodba.)

Igrávec je pač neusmiljen pokončavec svoje časne in véčne sreče, je sam obropar žene in